

**Uchwała nr 2373
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 27 marca 2019 r.**

***w sprawie ustalenia programu studiów
dla kierunku filozofia,
obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020***

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.) w związku z art. 268 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 z późn. zm.) Senat Uniwersytetu w Białymstoku uchwała, co następuje:

§ 1

1. Senat Uniwersytetu w Białymstoku ustala, obowiązujący od roku akademickiego 2019/2020, program studiów dla kierunku *filozofia* na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.
2. Program studiów stanowi Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku
Prof. dr hab. Robert W. Ciborowski

Załącznik
do Uchwały nr 2373
Senatu UJwB
z dnia 27 marca 2019 roku

EFEKTY UCZENIA SIĘ
dla kierunku *Filozofia*
studia drugiego stopnia – profil ogólnoakademicki

Umiejscowienie kierunku w dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się: filozofia 87%, językoznawstwo 5%, psychologia 3%, nauki socjologiczne 3%, informatyka 2%
wskazanie dyscypliny wiodącej: filozofia

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK w zakresie: filozofia	OPIS CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA PRK	Symbol efektu kierunkowego	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
P7S_WG w pogłębionym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, - główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów	WIEDZA, absolwent zna i rozumie: w pogłębionym stopniu - wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, - główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów	KA7_WG1	ma pogłębioną znajomość metod filozoficznej interpretacji tekstu
		KA7_WG2	ma pogłębioną wiedzę o różnych teoriach języka, jego funkcjach i aspektach
		KA7_WG3	zna i rozumie różne rodzaje argumentacji stosowanej w filozofii, w naukach i w życiu publicznym
		KA7_WG4	zna ogólną terminologię dotyczącą wszystkich podstawowych działów filozofii w języku polskim
		KA7_WG5	ma szczegółową wiedzę dotyczącą pojęć i teorii właściwych wybranym dyscyplinom filozofii
		KA7_WG6	ma pogłębioną i szczegółową wiedzę dotyczącą wybranych autorów, szkół i kierunków filozoficznych
		KA7_WG7	Rozumie w sposób pogłębiony znaczenie filozofii dla kształtowania i rozumienia kultury, w tym religii, sztuki i literatury pięknej
		KA7_WG8	zna problemy i teorie z zakresu współczesnej antropologii filozoficznej i społeczno-kulturowej
		KA7_WG9	rozumie w sposób pogłębiony związki filozofii z naukami społecznymi oraz jej znaczenie dla kształtowania i rozumienia życia społecznego, gospodarczego i politycznego
		KA7_WG10	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą logicznych i filozoficznych podstaw nauk przyrodniczych i ścisłych
		KA7_WG11	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą współczesnych teorii

		etycznych i problemów moralnych zna ogólną terminologię filozoficzną oraz szczegółową terminologię wybranego działu filozofii w wybranym języku obcym	KA7_WG12
P7S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	KA7_WK1 ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii KA7_WK2 zna i rozumie zależności między filozofią i naukami na poziomie umożliwiający współpracę interdyscyplinarną i multidyscyplinarną KA7_WK3 rozumie złożone wzajemne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w nauce, kulturze i społeczeństwie KA7_WK4 rozumie zasady funkcjonowania współczesnego społeczeństwa informacyjnego, w tym najnowszych technologii KA7_WK5 zna zasady ochrony prawa autorskiego	
		UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:	
P7S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: - właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	KA7_UW1 potrafi wykorzystać wiedzę filozoficzną i metodologiczną w krytycznym interpretowaniu tekstów filozoficznych i innych KA7_UW2 potrafi wykorzystać wiedzę filozoficzną i metodologiczną w diagnozowaniu i krytycznym interpretowaniu zjawisk społecznych, kulturalnych, religijnych KA7_UW3 potrafi wykorzystać wiedzę filozoficzną i metodologiczną w interpretowaniu kluczowych problemów współczesnej nauki KA7_UW4 potrafi wykorzystać wiedzę filozoficzną i metodologiczną w interpretowaniu problemów związanych z nowoczesną technologią KA7_UW5 potrafi wykorzystać wiedzę filozoficzną, zwłaszcza z zakresu etyki, do krytycznej analizy współczesnych problemów moralnych KA7_UW6 potrafi samodzielnie analizować i komentować tekst filozoficzny, zwłaszcza z zakresu interesującej go specjalistycznej problematyki KA7_UW7 potrafi krytycznie porównywać różne teorie i perspektywy filozoficzne KA7_UW8 potrafi wykrywać założenia leżące u podstaw różnych poglądów/stanowisk filozoficznych i moralnych KA7_UW9 potrafi pisać samodzielnie prace o charakterze badawczym	

P7S_UK	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, prowadzić debata, posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią	KA7_UK1	z zakresu wybranego działu filozofii
		KA7_UK2	potrafi rozpoznawać różne funkcje, aspekty i poziomy języka oraz korzystać z nich w celach komunikacji ustnej i pisemnej
		KA7_UK3	umie posługiwać się różnymi argumentami i strategiami argumentacyjnymi w wypowiedziach ustnych i pisemnych
		KA7_UK4	umie identyfikować i porównywać oraz krytycznie analizować różne strategie argumentacyjne
		KA7_UK5	potrafi rekonstruować i formułować w mowie oraz na piśmie różne stanowiska/tezy filozoficzne
		KA7_UK6	potrafi w sposób uargumentowany bronić w mowie i na piśmie własnego stanowiska filozoficznego i moralnego
		KA7_UK7	potrafi wykrywać błędy logiczne w wypowiedziach ustnych i pisemnych
		KA7_UK8	potrafi tłumaczyć na język polski tekst filozoficzny w wybranym języku obcym
		KA7_UK9	potrafi formułować wypowiedzi filozoficzne w wybranym języku obcym
		KA7_UO1	posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia oraz specjalistyczną terminologią
		KA7_UO2	potrafi wyszukiwać, selekcjonować i integrować informacje z różnych źródeł (pisanych i elektronicznych)
		KA7_UU1	umie współdziałać i pracować w grupie, przysmagując w niej różne role
		KA7_UU2	potrafi posługiwać się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi w celach badawczych i innych celach zawodowych
		KA7_UU2	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i doskonalenia swoich kwalifikacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:			
P7S_UO	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach	KA7_KK1	jest krytyczny, otwarty na nowe idee oraz gotów do zmiany poglądów w świetle dostępnych danych i argumentów
P7S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie	KA7_KK2	jest odpowiedzialny za własne słowa i działania, cechuje go naukowa rzetelność oraz uczciwość w sytuacji sporu ideowego
P7S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poważnych i praktycznych oraz zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu		

P7S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	KA7_KO1 KA7_KO2 KA7_KO3	bierze udział w życiu społecznym i kulturalnym, wykorzystując różnorodne media i inne środki komunikacji społecznej rozumie różnice kulturowe, religijne, polityczne itd. i potrafi negocjować w sytuacjach konfliktowych spowodowanych istnieniem tych różnic, w szczególności moderować funkcjonowanie społeczności internetowych rozumie potrzebę zachowania dziedzictwa filozoficznego, uczestniczy w działaniach na jego rzecz oraz wykorzystuje je w rozumieniu wydarzeń społecznych, politycznych i kulturalnych
P7S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: ☐ rozwijania dorobku zawodu, ☐ podtrzymywania etosu zawodu, ☐ przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	KA7_KO4 KA7_KR1 KA7_KR2 KA7_KR3	jest odpowiedzialny za własne słowa i działania, cechuje go naukowa rzetelność oraz uczciwość w sytuacji sporu ideowego samodzielnie określa priorytety służące przyszłej pracy zawodowej i realizacji określonych zadań rozpoznaje problemy i dylematy – w szczególności etyczne – związane z wykonywaniem wybranego zawodu podejmuje i inicjuje zadania badawcze, a także przedsięwzięcia o charakterze społecznym i kulturalnym

Objaśnienia oznaczeń

P6S_WG – symbol opisu charakterystyk II stopnia PRK

P – profil praktyczny

A – profil ogólnoakademicki

P6 lub P7 – poziom PRK (6 - studia pierwszego stopnia, 7 – studia drugiego stopnia i magisterskie)

S – charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

W – wiedza (kategoria opisowa)

G – głębia i zakres

K – kontekst

U – umiejętności (kategoria opisowa)

W – wykorzystanie wiedzy

K – komunikowanie się

O – organizacja pracy

U – uczenie się

K – kompetencje społeczne (kategoria opisowa)

K – krytyczna ocena

O – odpowiedzialność

R – rola zawodowa

KA6_WG1 – symbol efektu kierunkowego

K – kierunkowe efekty uczenia się

A – profil kształcenia (A - ogólnoakademicki, P – praktyczny)

6 – poziom kształcenia (6 - studia pierwszego stopnia, 7 – studia drugiego stopnia i magisterskie)

W – wiedza (kategoria opisowa)

G – głębia i zakres

K – kontekst

U – umiejętności (kategoria opisowa)

W – wykorzystanie wiedzy

K – komunikowanie się

O – organizacja pracy

U – uczenie się

K – kompetencje społeczne (kategoria opisowa)

K – krytyczna ocena

O – odpowiedzialność

R – rola zawodowa

MK ₁	KA7_WG2, WG3, WG4, WG10, WK12, KA7_WK1, WK2, WK4, KA7_UW1, UW2, UW3, UW4, KA7_UK1, UK2, UK3, UK6, UK7, UK8, UK9, KA7_UU1, UU2, KA7_KK1, KK2, KA7_KO4	weryfikacja ciągła na podstawie aktywności na zajęciach, okresowe sprawdziany, kolokwia zaliczeniowe	Poznamie naukowe	4,0	2,0	4,0	4,0				
MK ₂	wybrane efekty dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych ze szczególnym uwzględnieniem KA7_WK5, KA7_UW1, UW6, UW7, UW9 oraz KA7_UO1, UU2, oraz KA7_KR1, KR2, KR3	weryfikacja ciągła na podstawie aktywności na seminarium i postępów w pisaniu pracy magisterskiej, egzamin dyplomowy	Seminarium magisterskie I	4,0	2,0	4,0	4,0				4,0
MK ₃	wybrane efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	weryfikacja ciągła na podstawie aktywności na zajęciach, możliwy końcowy sprawdzian ustny lub pisemny	Seminarium magisterskie 2	10,0	5,0	10,0	10,0				10,0
MK ₅			Przykładowe tematy przedmiotów								
MK ₆			Przykładowe tematy przedmiotów								
			Elementy historii filozofii (starożytnej lub nowożytnej)	4,0	2,0	4,0	2,0				4,0
			Filozofia polska	4,0	2,0	4,0	2,0				4,0
			Filozofia oświeceniowa/niemiecka/francuska/hiszpańska	4,0	2,0	4,0	2,0				4,0
			Filozofia analityczna	4,0	2,0	4,0	2,0				4,0
			Filozofia sztuki/Estetyka	4,0	2,0	4,0	2,0				4,0
			Świadome i nieświadome procesy psychiczne	4,0	2,0	4,0	2,0				4,0
			suma	24,0	12,0	24,0	12,0	0,0	0,0	0,0	24,0
			Przedmiot fakultatywny na innym kierunku studiów	2,0	1,0	1,0	1,0				2,0
			suma	2,0	1,0	2,0	1,0	0,0	0,0	0,0	2,0
			Przedmiot fakultatywny w j. obcym realizowany na macierzystym kierunku studiów lub poza nim	4,0	2,0	4,0	2,0			4,0	4,0
			suma	4,0	2,0	4,0	2,0				4,0
			suma	124,0	62,0	118,0	94,5	0,0	0,0	0,0	52,0

* dotyczy kierunków, które nie są przypisane do dzieł wielk humanistycznych lub społecznych

III WSKAŹNIKI PROCENTOWE

1. Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia: 62/124 = 50%	
2. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów do wyboru (min. 30 %): 52/124 = 40%	
3. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji zajęć w języku obcym (w łącznej liczbie punktów ECTS przewidzianych programem studiów): 12/124 = ok. 10%	
4. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, dla kierunków o profilu praktycznym (powyżej 50 %):	
5. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/dyscyplinach do których przyporządkowany jest kierunek studiów, dla kierunków o profilu ogólnoakademickim (powyżej 50 %): 118/124 = 95%	
6. Procentowe udziały poszczególnych (wszystkich) dyscyplin naukowych, do których odnosi się program studiów: informatyka 2%, psychologia 3%, językoznawstwo 5%, nauki społeczne 3%, filozofia 87%	

IV WARUNKI UKOŃCZENIA STUDIÓW ORAZ UZYSKIWANY TYTUŁ ZAWODOWY

Warunkiem ukończenia studiów jest zaliczenie wszystkich przedmiotów obowiązkowych i fakultatywnych objętych programem studiów i uzyskanie przynajmniej 124 punktów ECTS, co obejmuje także napisanie pracy magisterskiej i zdanie egzaminu dyplomowego (obrona pracy). Absolwent

PROGRAM STUDIÓW - Część B

1. *Nazwa kierunku: Filozofia*
2. *Poziom kształcenia: studia drugiego stopnia*
3. *Profil kształcenia: ogólnoakademicki*

TREŚCI PROGRAMOWE MODUŁÓW

Moduł 1: **Filozofia i społeczeństwo**

Moduł obejmuje siedem przedmiotów dotyczących zagadnień ogólnofilozoficznych oraz filozoficznych aspektów różnych obszarów życia społecznego: Antropologia filozoficzna, Filozofia polityczna, Współczesne problemy moralne, Idee filozoficzno-religijne Wschodu, Filozoficzny wymiar ekonomii, Język i ideologia, Teorie doświadczenia religijnego. Jest to zestaw przedmiotów częściowo sekwencyjny (od ogólniejszych do bardziej szczegółowych), ale relacje między poszczególnymi przedmiotami są przede wszystkim oparte na zasadzie komplementarności; ich łącznym celem jest zapoznanie studentów z szeroko rozumianym społecznym znaczeniem filozofii.

Moduł 2: **Przedmioty interdyscyplinarne**

Moduł obejmuje pięć przedmiotów służących ukazaniu związków między tradycyjną problematyką filozoficzną i dyscyplinami pokrewnymi (psychologią, kognitywistyką, historią i teorią literatury): Filozofia i literatura, Natura umysłu, Psychologia filozoficzna, Teorie racjonalności. Ich łącznym celem jest pogłębienie wiedzy studentów dotyczącej filozoficznych aspektów niektórych nauk szczegółowych z jednej strony, a literatury i sztuki z drugiej.

Moduł 3: **Przedmioty metodologiczne**

Moduł obejmuje cztery przedmioty w szerokim sensie metodologiczne. Są to dwa przedmioty o charakterze bardziej teoretycznym: Poznanie naukowe oraz Myślenie krytyczne, mające na celu pogłębienie wiedzy i umiejętności studentów w zakresie racjonalnego i krytycznego myślenia, oraz dwa przedmioty praktyczne: Nowe technologie w humanistyce i Translatorium z języka obcego, których celem jest rozwinięcie technologicznych i językowych kompetencji studentów.

Moduł 4: **Przedmioty dyplomowe**

Moduł obejmuje dwusemestralne seminarium magisterskie, którego celem jest wspomoczenie studentów w przygotowaniu pracy magisterskiej na wybrany przez nich temat. Przewidujemy dwa seminaria (współprowadzono przez kilku pracowników): jedno o charakterze bardziej humanistyczno-społecznym, drugie o charakterze bardziej analityczno-kognitywistycznym.

Moduł 5: **Kierunkowe przedmioty fakultatywne**

Moduł obejmuje sześć przedmiotów do wyboru związanych z kierunkowymi efektami kształcenia. Ich konkretna lista może się zmieniać, co zależeć będzie od dyspozycyjności

wykładowców oraz od zainteresowań studentów. Proponowane będą przedmioty takie jak: filozofia pewnego obszaru językowego (polska, niemiecka, francuska, rosyjska), filozofia sztuki, elementy filozofii analitycznej, filozofia kognitywistyki (teoria procesów poznawczych).

Moduł 6: Przedmiot fakultatywny na innym kierunku studiów

Moduł ma na celu rozwinięcie interdyscyplinarnego wymiaru studiów filozoficznych. Wybór przedmiotu i kierunku studiów, na którym będzie on zaliczany, zależy od studenta, ale zalecana jest dyscyplina z nauk społecznych (socjologia, ekonomia, prawo).

Moduł 7: Przedmiot w języku obcym

Przedmiot w języku obcym, najprawdopodobniej angielskim, ale w razie potrzeby i możliwości także innym (rosyjskim, niemieckim, francuskim) będzie oferowany jako przedmiot do wyboru w ramach kierunku studiów, w powiązaniu z efektami kierunkowymi, ale studenci mogą zaliczyć go także na innych kierunkach studiów lub w ramach wymiany zagranicznej (program Erasmus+ i inne formy zinstytucjonalizowanej współpracy międzynarodowej).

